

# ІМОВІРНОСТІ ДИФЕРЕНЦІАЛІВ LRX-ПЕРЕТВОРЕНЬ СПЕЦІАЛЬНОГО ВИДУ

О. О. Галіца<sup>1,а</sup>, С. В. Яковлєв<sup>1,б</sup>

<sup>1</sup> Навчально-науковий Фізико-технічний інститут

## Анотація

У даній роботі було розглянуто ряд LRX-перетворень, знайдено аналітичні вирази диференціальних імовірностей для функцій мажоризації та функції логічного ТА. Було сформульовано узагальнену теорему про диференціальні ймовірності для  $k$ -кратної функції логічного ТА. Одержані результати дозволяють використовувати більш складні конструкції в якості нелінійного перетворення в LRX-криптосистемах та уточнювати вже існуючі оцінки стійкості для них.

**Ключові слова:** ARX-криптосистеми, диференціальний аналіз, LRX-перетворення

## Вступ

Широкий клас алгоритмів симетричної криптографії використовує лише невелику підмножину операцій: додавання за модулем, бітовий зсув та побітове додавання, унаслідок чого такі системи й отримали назву ARX (addition, rotation, xor). Завдяки використанню цих простих операцій, ARX-криптосистеми характеризуються високою швидкістю у порівнянні з іншими класами симетричних криптосистем, а стійкості проти класичних методів криптоаналізу (таких як диференціальний та лінійний криптоаналізи) вони досягають комбінацією лінійних (бітовий зсув та побітове додавання) та нелінійних (модульне додавання) операцій.

На противагу ARX-, також розроблялися LRX-криптосистеми, які замість модульного додавання — найскладнішої операції в трійці A-R-X — використовували деякі інші нелінійні логічні операції. Прикладами таких криптосистем можуть слугувати NORX [1] та SIMON [2].

Один з найбільш потужних видів криптоаналізу симетричних криптосистем є диференціальний криптоаналіз, суть якого полягає в дослідженні ймовірностей диференціалів, які відображають різницю вхідних та вихідних текстів за деякою операцією, зазвичай це операція побітового додавання. Безпосередньо для ARX-шифрів диференціальний криптоаналіз почався з роботи [3].

При побудові LRX-криптосистем потрібно аналізувати диференціальні ймовірності обраних перетворень та обирати баланс між бажаним рівнем стійкості та простотою аналізу. Саме тому в цій роботі аналізуються прості за структурою перетворення, які можуть бути використані для побудови більш стійких LRX-криптосистем.

## 1. Диференціальні ймовірності функції логічного ТА

В LRX-криптосистемах замість модульного додавання використовують обчислювально простіші логічні перетворення, зазвичай з використанням операції логічного ТА  $\wedge$  (&). Наприклад, розробники шифру NORX (учасник конкурсу CAESAR) використали таку апроксимацію модульного додавання:

$$f(x, y) = (x \oplus y) \oplus ((x \wedge y) \ll 1);$$

функції такого виду достатньо для забезпечення властивості перемішування, водночас вона не є надто складною для криптоаналізу [1].

Шифр SIMON теж належить до класу LRX-шифрів [2], його розробники використали таку функцію в якості заміни додавання за модулем:

$$f(x) = ((x \ll 1) \wedge (x \ll 8)) \oplus (x \ll 2).$$

В роботі по криптоаналізу шифру SIMON [4] були одержані вирази для ймовірності диференціалів для операції логічного ТА:

$$\begin{aligned} xdp^{\wedge}(\alpha, \beta \rightarrow \gamma) = \\ = 2^{-n} \cdot \prod_{i=0}^{n-1} ((2 \cdot (\overline{\alpha_i} \wedge \overline{\beta_i} \wedge \overline{\gamma_i})) \vee (\overline{\alpha_i} \wedge \overline{\beta_i})) \wedge (\overline{\alpha_i} \wedge \overline{\beta_i} \wedge \overline{\gamma_i}). \end{aligned}$$

Виявилося, що цей результат можна спростити й отримати більш зручні для використання формули, тому сформулюємо для цього теорему.

**Теорема 1.** Для довільних  $\alpha, \beta, \gamma \in V_n$  справедливо твердження:

- 1)  $xdp^{\wedge}(\alpha, \beta \rightarrow \gamma) \neq 0 \iff \bar{\alpha} \wedge \bar{\beta} \wedge \gamma = 0;$
- 2) якщо  $xdp^{\wedge}(\alpha, \beta \rightarrow \gamma) \neq 0$ , то

$$xdp^{\wedge}(\alpha, \beta \rightarrow \gamma) = 2^{-wt(\alpha \vee \beta)},$$

<sup>а</sup>halitsa.oleksandr@iitl.kpi.ua

<sup>б</sup>vasv@rl.kiev.ua

де  $wt(x)$  — функція ваги вектору (кількість одиничних бітів в ньому).

**Доведення.** Розглянемо рівняння  $(x \oplus \alpha)(y \oplus \beta) = xy \oplus \gamma$  побітово:

$$\begin{aligned} (x_i \oplus \alpha_i)(y_i \oplus \beta_i) &= x_i y_i \oplus \gamma_i; \\ \alpha_i y_i \oplus \beta_i x_i &= \alpha_i \beta_i \oplus \gamma_i. \end{aligned} \quad (1)$$

Позначимо через  $p_i$  ймовірність виконання рівняння (1); оскільки усі біти обчислюються незалежно, то  $x dp^\wedge(\alpha, \beta \rightarrow \gamma) = \prod_{i=0}^{n-1} p_i$ .

Розглянемо усі можливі випадки значень параметрів  $\alpha_i, \beta_i, \gamma_i$ , відповідні форми рівняння (1) та ймовірності  $p_i$  для кожного випадку. Значення ймовірностей наведено у таблиці 1.

Таблиця 1. Рівняння (1) та ймовірність його виконання  $p_i$  при усіх можливих значеннях  $\alpha_i, \beta_i, \gamma_i$ .

| $\alpha_i$ | $\beta_i$ | $\gamma_i$ | рівняння             | $p_i$ |
|------------|-----------|------------|----------------------|-------|
| 0          | 0         | 0          | $0 = 0$              | 1     |
| 0          | 0         | 1          | $0 = 1$              | 0     |
| 0          | 1         | 0          | $x_i = 0$            | 1/2   |
| 0          | 1         | 1          | $x_i = 1$            | 1/2   |
| 1          | 0         | 0          | $y_i = 0$            | 1/2   |
| 1          | 0         | 1          | $y_i = 1$            | 1/2   |
| 1          | 1         | 0          | $x_i \oplus y_i = 1$ | 1/2   |
| 1          | 1         | 1          | $x_i \oplus y_i = 0$ | 1/2   |

З таблиці 1 бачимо, що при  $\alpha_i = \beta_i = 0, \gamma_i = 1$  рівняння не може виконуватись ( $p_i = 0$ ); тому якщо у векторі  $\bar{\alpha} \wedge \bar{\beta} \wedge \gamma$  хоча б один біт дорівнює 1, то  $x dp^\wedge(\alpha, \beta \rightarrow \gamma) = 0$ .

Якщо ж  $x dp^\wedge(\alpha, \beta \rightarrow 0) \neq 0$ , то при  $\alpha_i = \beta_i = 0$  маємо  $p_i = 1$ , а в усіх інших випадках  $p_i = \frac{1}{2}$ ; тому  $x dp^\wedge(\alpha, \beta \rightarrow \gamma) = 2^{-k}$ , де  $k$  — кількість ненульових пар  $(\alpha_i, \beta_i)$  або, що те саме, кількість одиничних бітів у векторі  $\alpha \vee \beta$ . Звідси випливає твердження теореми. ■

Особливістю операції логічного ТА є те, що усі інші нелінійні двійкові операції від двох аргументів (а саме  $\vee, \wedge, \downarrow, \rightarrow, \leftarrow$ ) можна виразити через неї, більше того, їхні диференціальні ймовірності виявилися пов'язані.

Для будь-яких  $\alpha, \beta, \gamma \in V_n$  справедливі рівності

$$x dp^\star(\alpha, \beta \rightarrow \gamma) = x dp^\wedge(\alpha, \beta \rightarrow \gamma),$$

де  $\star \in \{\vee, \wedge, \downarrow, \rightarrow, \leftarrow\}$ .

## 2. Диференціальні ймовірності $k$ -кратного логічного ТА

Теорема 1 може бути узагальнена й на операцію  $k$ -кратного логічного ТА, але спочатку доведемо допоміжний факт.

**Лема 1.** Нехай  $f(x_1, x_2, \dots, x_k) = (x_1 \oplus \alpha_1) \cdot \dots \cdot (x_k \oplus \alpha_k)$ ,  $x_i, \alpha_i \in \{0, 1\}$ ,  $i = \overline{1, n}$ , тоді:

$$wt(f(x_1, x_2, \dots, x_k)) = 1.$$

**Доведення.** Розглянемо таке рівняння:

$$(x_1 \oplus \alpha_1) \cdot (x_2 \oplus \alpha_2) \cdot \dots \cdot (x_k \oplus \alpha_k) = 1. \quad (2)$$

З властивостей функції логічного ТА випливає, що рівняння (2) може бути переписане у вигляді системи лінійних рівнянь:

$$\begin{cases} x_1 \oplus \alpha_1 = 1 \\ x_2 \oplus \alpha_2 = 1 \\ \dots \\ x_k \oplus \alpha_k = 1 \end{cases} \iff \begin{cases} x_1 = \alpha_1 \oplus 1 \\ x_2 = \alpha_2 \oplus 1 \\ \dots \\ x_k = \alpha_k \oplus 1 \end{cases}$$

Тобто існує єдиний вектор  $(y_1, y_2, \dots, y_k) \in V_k$ :

$$(y_1, y_2, \dots, y_k) = (\alpha_1 \oplus 1, \alpha_2 \oplus 1, \dots, \alpha_k \oplus 1),$$

такий, що  $f(y_1, y_2, \dots, y_k) = 1$ , звідки й випливає рівність:

$$wt(f(x_1, x_2, \dots, x_k)) = 1,$$

яка й доводить лему. ■

Для більш компактного запису, введемо позначення  $x^\alpha$ , де  $x, \alpha \in \{0, 1\}$ :

$$x^\alpha = \begin{cases} x, & \alpha = 0; \\ \bar{x}, & \alpha = 1. \end{cases}$$

Це позначення легко узагальнюється для багатобітових векторів:

$$x^\alpha = (x_{n-1}^{\alpha_{n-1}}, x_{n-2}^{\alpha_{n-2}}, \dots, x_0^{\alpha_0}); \quad x, \alpha \in V_n.$$

**Теорема 2.** Нехай  $f(x_1, x_2, \dots, x_k) = x_1 x_2 \cdot \dots \cdot x_k$ ,  $k \geq 2$ ,  $x_i \in V_n$ , тоді  $\forall \alpha_1, \dots, \alpha_k, \gamma \in V_n$ :

- 1)  $x dp^f(\alpha_1, \dots, \alpha_k \rightarrow \gamma) \neq 0 \iff \bar{\alpha}_1 \cdot \dots \cdot \bar{\alpha}_k \cdot \gamma = 0$ ;
- 2) якщо  $x dp^f(\alpha_1, \dots, \alpha_k \rightarrow \gamma) \neq 0$ , то:

$$\begin{aligned} x dp^f(\alpha_1, \dots, \alpha_k \rightarrow \gamma) &= \\ &= \left( \frac{1}{2^{k-1}} \right)^{wt(\alpha_1 \vee \dots \vee \alpha_k)} \cdot (2^{k-1} - 1)^{wt((\alpha_1 \vee \dots \vee \alpha_k) \wedge \bar{\gamma})}. \end{aligned}$$

**Доведення.** Оскільки усі використані операції виконуються побітово, то ймовірності розглядати-муться для деякого  $i$ -того біту, а далі, користуючись незалежністю бітів, ми отримаємо відповідні ймовірності для усіх бітів. Для спрощення викладок порядковий індекс біту не вказуватиметься, тобто запис  $x_1 \oplus x_2$  означатиме бітове додавання лише  $i$ -тих бітів векторів  $x_1$  та  $x_2$ .

Формула для обчислення диференціальної ймовірності  $k$ -кратного застосування операції логічного ТА за операцією побітового додавання  $x dp^f(\alpha_1, \dots, \alpha_k \rightarrow \gamma)$  має такий вид:

$$\Pr_{x_1, \dots, x_k} \left\{ \underbrace{(x_1 \oplus \alpha_1) \cdot \dots \cdot (x_k \oplus \alpha_k)}_{f_2} = \underbrace{x_1 \cdot \dots \cdot x_k}_{f_1} \oplus \gamma \right\}.$$

Якщо  $\gamma = 0$ , то потрібно проаналізувати ймовірність такої події:

$$x_1^{\alpha_1} x_2^{\alpha_2} \cdot \dots \cdot x_k^{\alpha_k} = x_1 x_2 \cdot \dots \cdot x_k.$$

Якщо  $\alpha_1 = \alpha_2 = \dots = \alpha_k = 0$ , то

$$\Pr_{x_1, \dots, x_k} \{x_1 x_2 \cdot \dots \cdot x_k = x_1 x_2 \cdot \dots \cdot x_k\} = 1.$$

інакше, з леми 1 випливає, що

$$\begin{cases} \exists! (y_1^{(1)}, y_2^{(1)}, \dots, y_k^{(1)}) : f_2(y_1^{(1)}, y_2^{(1)}, \dots, y_k^{(1)}) = 1; \\ (y_1^{(1)}, y_2^{(1)}, \dots, y_k^{(1)}) \neq \underbrace{(1, 1, \dots, 1)}_k. \end{cases}$$

З цього випливає, що для всіх бітових векторів  $(y_1, y_2, \dots, y_k) \in V_k$ , які не дорівнюють  $(y_1^{(1)}, y_2^{(1)}, \dots, y_k^{(1)})$  та  $\underbrace{(1, 1, \dots, 1)}_k$ , справедливе таке

рівняння:

$$f_1(y_1, y_2, \dots, y_k) = f_2(y_1, y_2, \dots, y_k) = 0,$$

звідки й випливає шукана ймовірність:

$$\begin{aligned} \Pr_{x_1, \dots, x_k} \{x_1^{\alpha_1} x_2^{\alpha_2} \cdot \dots \cdot x_k^{\alpha_k} = x_1 x_2 \cdot \dots \cdot x_k\} = \\ = \frac{2^k - 2}{2^k} = \frac{2^{k-1} - 1}{2^{k-1}}. \end{aligned}$$

Якщо ж  $\gamma = 1$ , то потрібно проаналізувати ймовірність такої події:

$$x_1^{\alpha_1} x_2^{\alpha_2} \cdot \dots \cdot x_k^{\alpha_k} = x_1 x_2 \cdot \dots \cdot x_k \oplus 1 \quad (f_2 = f_1 \oplus 1).$$

Якщо  $\alpha_1 = \alpha_2 = \dots = \alpha_k = 0$ , то

$$\Pr_{x_1, \dots, x_k} \{x_1 x_2 \cdot \dots \cdot x_k = x_1 x_2 \cdot \dots \cdot x_k \oplus 1\} = 0,$$

інакше, з леми 1 випливає, що

$$\begin{cases} \exists! (y_1^{(2)}, y_2^{(2)}, \dots, y_k^{(2)}) : f_2(y_1^{(2)}, y_2^{(2)}, \dots, y_k^{(2)}) = 1; \\ (y_1^{(2)}, y_2^{(2)}, \dots, y_k^{(2)}) \neq \underbrace{(1, 1, \dots, 1)}_k, \end{cases}$$

отже лише для двох векторів значення функцій  $f_2$  та  $f_1 \oplus 1$  будуть мати однакові значення:

$$\begin{cases} f_1(y_1^{(2)}, y_2^{(2)}, \dots, y_k^{(2)}) \oplus 1 = 1; \\ f_2(1, 1, \dots, 1) = f_1(1, 1, \dots, 1) = 0. \end{cases}$$

$$\begin{aligned} \Rightarrow \Pr_{x_1, \dots, x_k} \{x_1^{\alpha_1} \cdot \dots \cdot x_k^{\alpha_k} = x_1 \cdot \dots \cdot x_k \oplus 1\} = \\ = \frac{2}{2^k} = \frac{1}{2^{k-1}}. \end{aligned}$$

Отже нульова ймовірність досягається лише за умови, коли  $\alpha_1 = \alpha_2 = \dots = \alpha_k = 0$  та  $\gamma = 1$ , тому  $xdp^f(\alpha_1, \dots, \alpha_k \rightarrow \gamma) > 0$  тоді та тільки тоді, коли ця умова не виконується для жодного біту, що еквівалентно виконанню такої рівності:

$$\overline{\alpha_1} \cdot \overline{\alpha_2} \cdot \dots \cdot \overline{\alpha_k} \cdot \gamma = 0.$$

Якщо ж  $xdp^f(\alpha_1, \dots, \alpha_k \rightarrow \gamma) > 0$ , то, відштовхуючись від розглянутих ймовірностей для окремих бітів, отримуємо:

$$\begin{aligned} xdp^f(\alpha_1, \dots, \alpha_k \rightarrow \gamma) = \\ = \left( \frac{2^{k-1} - 1}{2^{k-1}} \right)^{wt((\alpha_1 \vee \dots \vee \alpha_k) \wedge \bar{\gamma})} \cdot \left( \frac{1}{2^{k-1}} \right)^{wt((\alpha_1 \vee \dots \vee \alpha_k) \wedge \gamma)} = \\ = \left( \frac{1}{2^{k-1}} \right)^{wt(\alpha_1 \vee \dots \vee \alpha_k)} \cdot (2^{k-1} - 1)^{wt((\alpha_1 \vee \dots \vee \alpha_k) \wedge \bar{\gamma})}, \end{aligned}$$

що й доводить теорему. ■

Якщо розглянути перетворення такого виду:

$$\begin{aligned} g_{\circ, \bullet}(x, y, z) &= (x \circ y) \bullet z; \\ h_{\circ, \bullet}(x, y, z) &= x \circ (y \bullet z), \end{aligned}$$

де  $\circ, \bullet \in \{\wedge, \vee, |, \downarrow, \rightarrow, \leftarrow\}$ , то ймовірності їхніх диференціалів, як і в теоремі 2, можуть бути виражені через диференціальні ймовірності функції  $f(x, y, z) = xyz$ .

### 3. Диференціальні ймовірності функції мажоризації

Функція мажоризації  $maj: (V_n)^3 \rightarrow V_n$  — це бітова функція від трьох аргументів:

$$maj(x, y, z) = xy \oplus yz \oplus xz.$$

Функція мажоризації володіє рядом криптографічних особливостей: з її таблиці істинності одразу видно, що вона є збалансованою, і ця властивість ускладнює проведення кореляційних атак. Також було доведено, що ця функція володіє оптимальною алгебраїчною імунністю [5], що, в свою чергу, ускладнює проведення алгебраїчних атак.

Саме ці властивості розглядаються в першу чергу при виборі фільтрувальної функції для поточкових шифрів (які зазвичай і є об'єктами кореляційних та алгебраїчних атак), але функція мажоризації все ж рідко використовується в якості фільтрувальної функції через її не найвищий показний нелінійності [6]. Тим не менше, вона була використана в шифрі A5/1 [7]; в сучасних поточкових криптосистемах її якщо й використовують, то в комбінації з іншими функціями, прикладом може слугувати шифр ACORN [8] (учасник конкурсу CAESAR). Окрім поточкових шифрів, функція мажоризації використовується й у стандартах гешування SHA-1 та SHA-2 [9], а також в блоковому шифрі SHACAL-2 [10], який є фіналістом конкурсу NESSIE, та основою якого, власне, і являється SHA-2. Тому є сенс розглянути диференціальні ймовірності функції мажоризації.

**Теорема 3.**  $\forall \alpha, \beta, \delta, \gamma \in V_n$  справедливі такі твердження:

- 1)  $xdp^{maj}(\alpha, \beta, \delta \rightarrow \gamma) \neq 0 \iff eq(\alpha, \beta, \delta, \bar{\gamma}) = 0$ ;
- 2)  $xdp^{maj}(\alpha, \beta, \delta \rightarrow \gamma) \neq 0$ , то

$$xdp^{maj}(\alpha, \beta, \delta \rightarrow \gamma) = \left( \frac{1}{2} \right)^{n - wt(eq(\alpha, \beta, \delta))},$$

де  $eq(x, y, z)$  — це вектор рівності бітів:

$$\forall i \in \overline{1, n} : eq(x, y, z)_i = 1 \iff x_i = y_i = z_i.$$

**Доведення.** Ймовірність диференціалу  $xdp^{maj}(\alpha, \beta, \delta \rightarrow \gamma)$  має такий вид:

$$\begin{aligned} \Pr_{x, y, z} \{ (x \oplus \alpha) (y \oplus \beta) \oplus (y \oplus \beta) (z \oplus \delta) \oplus \\ \oplus (x \oplus \alpha) (z \oplus \delta) = xy \oplus yz \oplus xz \oplus \gamma \}. \end{aligned}$$

Розглянемо  $i$ -тий біт підймовірнісного рівняння:

$$\begin{aligned} (x_i \oplus \alpha_i) (y_i \oplus \beta_i) \oplus (y_i \oplus \beta_i) (z_i \oplus \delta_i) \oplus \\ (x_i \oplus \alpha_i) (z_i \oplus \delta_i) = x_i y_i \oplus y_i z_i \oplus x_i z_i \oplus \gamma_i, \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} x_i y_i \oplus \beta_i x_i \oplus \alpha_i y_i \oplus \alpha_i \beta_i \oplus y_i z_i \oplus \delta_i y_i \oplus \beta_i z_i \oplus \\ \oplus \beta_i \delta_i \oplus x_i z_i \oplus \delta_i x_i \oplus \alpha_i z_i \oplus \alpha_i \delta_i = \\ = x_i y_i \oplus y_i z_i \oplus x_i z_i \oplus \gamma_i, \end{aligned}$$

звідки випливає, що

$$\begin{aligned} (\beta_i \oplus \delta_i) x_i \oplus (\alpha_i \oplus \delta_i) y_i \oplus (\alpha_i \oplus \beta_i) z_i = \\ = \alpha_i \beta_i \oplus \beta_i \delta_i \oplus \alpha_i \delta_i \oplus \gamma_i. \quad (3) \end{aligned}$$

Позначимо символом  $p_i$  ймовірність виконання рівняння (3), значення  $p_i$  для всіх можливих наборів  $\alpha_i, \beta_i, \delta_i, \gamma_i$  наведені у таблиці 2.

Таблиця 2. Ймовірності  $p_i$  виконання рівняння (3).

| $\alpha_i$ | $\beta_i$ | $\delta_i$ | $\gamma_i$ | рівняння             | $p_i$ |
|------------|-----------|------------|------------|----------------------|-------|
| 0          | 0         | 0          | 0          | $0 = 0$              | 1     |
| 0          | 0         | 0          | 1          | $0 = 1$              | 0     |
| 0          | 0         | 1          | 0          | $x_i \oplus y_i = 0$ | 1/2   |
| 0          | 0         | 1          | 1          | $x_i \oplus y_i = 1$ | 1/2   |
| 0          | 1         | 0          | 0          | $x_i \oplus z_i = 0$ | 1/2   |
| 0          | 1         | 0          | 1          | $x_i \oplus z_i = 1$ | 1/2   |
| 0          | 1         | 1          | 0          | $y_i \oplus z_i = 1$ | 1/2   |
| 0          | 1         | 1          | 1          | $y_i \oplus z_i = 0$ | 1/2   |
| 1          | 0         | 0          | 0          | $y_i \oplus z_i = 0$ | 1/2   |
| 1          | 0         | 0          | 1          | $y_i \oplus z_i = 1$ | 1/2   |
| 1          | 0         | 1          | 0          | $x_i \oplus z_i = 1$ | 1/2   |
| 1          | 0         | 1          | 1          | $x_i \oplus z_i = 0$ | 1/2   |
| 1          | 1         | 0          | 0          | $x_i \oplus y_i = 1$ | 1/2   |
| 1          | 1         | 0          | 1          | $x_i \oplus y_i = 0$ | 1/2   |
| 1          | 1         | 1          | 0          | $0 = 1$              | 0     |
| 1          | 1         | 1          | 1          | $0 = 0$              | 1     |

З таблиці 2 бачимо, що ймовірність  $p_i$  дорівнює нулю тоді та тільки тоді, коли  $\alpha_i = \beta_i = \delta_i = \bar{\gamma}_i$ , тому, якщо хоча б один біт у векторі  $eq(\alpha, \beta, \delta, \bar{\gamma})$  є одиничним, то  $x dp^{maj}(\alpha, \beta, \delta \rightarrow \gamma) = 0$ , що доводить першу частину теореми.

Якщо  $x dp^{maj}(\alpha, \beta, \delta \rightarrow \gamma) \neq 0$  та  $\alpha_i = \beta_i = \delta_i$ , то рівняння виконується завжди, інакше — з ймовірністю  $1/2$ , тому  $x dp^{maj}(\alpha, \beta, \delta \rightarrow \gamma) = (\frac{1}{2})^{n-k}$ , де  $k$  — кількість одиничних бітів у векторі  $eq(\alpha, \beta, \delta)$ , з чого випливає друга частина теореми. ■

## Висновки

У даній роботі розглядалися диференціальні властивості LRX-перетворень, зокрема отримано аналітичні вирази ймовірностей диференціалів для функції мажоризації та операції логічного ТА. Останній результат був узагальнений для  $k$ -кратної функції логічного ТА. Одержані ймовірності можуть бути

використати для побудови більш точних оцінок стійкості LRX-криптосистем.

## Перелік використаних джерел

1. Aumasson J.-P., Jovanovic P., Neves S. Norx v3.0. — 2016. — DOI: [10.1145/2744769.2747946](https://doi.org/10.1145/2744769.2747946). — URL: <https://competitions.cr.yp.to/round3/norxv30.pdf>.
2. The SIMON and SPECK Families of Lightweight Block Ciphers / R. Beaulieu, D. Shors, J. Smith, S. Treatman-Clark, B. Weeks, L. Wingers. — 2013. — DOI: [10.1145/2744769.2747946](https://doi.org/10.1145/2744769.2747946). — URL: <https://eprint.iacr.org/2013/404>.
3. Lipmaa H., Moriai S. Efficient Algorithms for Computing Differential Properties of Addition. — 2001. — DOI: [https://doi.org/10.1007/3-540-45473-X\\_28](https://doi.org/10.1007/3-540-45473-X_28). — URL: <https://eprint.iacr.org/2001/001>.
4. Biryukov A., Roy A., Velichkov V. Differential Analysis of Block Ciphers SIMON and SPECK. — 2014. — DOI: [10.1007/978-3-662-46706-0\\_28](https://doi.org/10.1007/978-3-662-46706-0_28). — URL: <https://eprint.iacr.org/2014/922>.
5. Méaux P. On the Fast Algebraic Immunity of Majority Functions. — 2019. — DOI: [10.1007/978-3-030-30530-7\\_5](https://doi.org/10.1007/978-3-030-30530-7_5). — URL: <https://eprint.iacr.org/2019/999>.
6. Cusick T. W. Simpler proof for nonlinearity of majority function. — 2017. — DOI: [10.1016/j.dam.2021.02.031](https://doi.org/10.1016/j.dam.2021.02.031). — eprint: [arXiv:1710.02034](https://arxiv.org/abs/1710.02034). — URL: <https://arxiv.org/abs/1710.02034>.
7. Barkan E., Biham E., Keller N. Instant Ciphertext-Only Cryptanalysis of GSM Encrypted Communication. — 2003. — DOI: [https://doi.org/10.1007/978-3-540-45146-4\\_35](https://doi.org/10.1007/978-3-540-45146-4_35). — URL: [https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-540-45146-4\\_35](https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-540-45146-4_35).
8. Wu H. ACORN: A Lightweight Authenticated Cipher (v3). — 2016. — URL: <https://competitions.cr.yp.to/round3/acornv3.pdf>.
9. NIST. Secure Hash Standard (SHS). — 2015. — DOI: [10.6028/NIST.FIPS.180-4](https://doi.org/10.6028/NIST.FIPS.180-4). — URL: <https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/FIPS/NIST.FIPS.180-4.pdf>.
10. The NESSIE Book: Final Report of European Project IST-1999-12324 / S. Murphy, B. Preneel [та ін.]. — 2004. — С. 555—557. — URL: <https://pure.royalholloway.ac.uk/en/publications/the-nessie-book-final-report-of-european-project-ist-1999-12324>.